

ข่าวเดือนการระบาดศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๑๒ ประจำวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

โรคใบจุดสีน้ำตาล (Brown Spot Disease)

เดือนเกษตรกรที่ปลูกข้าวในทุกภาคของประเทศไทย จากข้อมูลจากแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าวพบโรคใบจุดสีน้ำตาลหลายพื้นที่ในระยะแตกกอ ประกอบกับสภาพอากาศในตอนเช้าเย็น มีหมอกจัด ความชื้นสัมพัทธ์สูง เหมาะต่อการระบาดของโรค ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรคใบจุดสีน้ำตาล ใบข้าวมีแผลจุดสีน้ำตาล รูปกลมหรือรูปไข่ ขอบนอกสุดของแผลมีสีเหลือง ให้รีบแจ้งสำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อหาแนวทางดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง ผลิตเสียหายหรือเสียคุณภาพ

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Bipolaris oryzae*

Synonyms : *Helminthosporium oryzae* Breda de Haan.

ลักษณะอาการ

แผลที่ใบข้าวมีลักษณะเป็นจุดสีน้ำตาลรูปกลมหรือรูปไข่ ขอบนอกสุดของแผลมีสีเหลือง แต่บางครั้งพบแผลไม่เป็นวงกลมหรือรูปไข่ แต่จะเป็นรอยเปื้อนคล้ายสนิมกระจายทั่วไปบนใบข้าว แผลยังสามารถเกิดบนเมล็ดข้าวเปลือก (โรคเมล็ดต่าง) บางแผลมีขนาดเล็ก บางแผลอาจใหญ่คลุมเมล็ดข้าวเปลือก ทำให้เมล็ดข้าวเปลือกสกปรก เสื่อมคุณภาพ เมื่อนำไปสีข้าวสารจะหักง่าย พบมากในระยะแตกกอ

การแพร่ระบาด

เกิดจากสปอร์ของเชื้อราปลิวไปตามลม และติดไปกับเมล็ด

กรมส่งเสริมการเกษตร แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. สำรวจแปลงนา อย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง
๒. กำจัดวัชพืชในนา ดูแลแปลงให้สะอาด และใส่ปุ๋ยในอัตราที่เหมาะสม
๓. ใส่ปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐) อัตรา ๕ - ๑๐ กิโลกรัม ต่อไร่ ช่วยลดความรุนแรงของโรค
๔. ถ้าพบอาการของโรคใบจุดสีน้ำตาลรุนแรงทั่วไป ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ใบในระยะข้าวแตกกอ หรือในระยะที่ต้นข้าวตั้งท้องใกล้ออกรวง เมื่อพบอาการใบจุดสีน้ำตาลที่ใบธงในสภาพฝนตกต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดโรคเมล็ดต่าง ควรพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น อีดีเฟนฟอส คาร์เบนดาซิม แมนโคเซบ หรือ คาร์เบนดาซิม+แมนโคเซบ ตามอัตราที่ระบุในฉลาก

ในฤดูถัดไป

๑. ใช้พันธุ์ต้านทานที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และโดยเฉพาะพันธุ์ที่มีคุณสมบัติต้านทานโรคใบสีส้ม เช่น ภาคกลางใช้พันธุ์ปทุมธานี ๑ ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้พันธุ์เหนียว สันป่าตอง และหางยี ๗๑

๒. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น แมนโคเซบ หรือคาร์เบนดาซิม+แมนโคเซบ อัตรา ๓ กรัม ต่อเมล็ดพันธุ์ ๑ กิโลกรัม

๓. ปรับปรุงดินโดยการไถกลบฟาง หรือเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ดินโดยการปลูกพืชปุ๋ยสด หรือปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อช่วยลดความรุนแรงของโรค

ที่มา : ๑. กรมการข้าว

เรียบเรียงโดย : กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

อาการใบจุดสีน้ำตาลที่ใบ

ที่มาภาพ : <http://www.ricethailand.go.th/>